

ETAPELE ÎNREGISTRĂRII UNUI SOI IN CATALOGUL OFICIAL AL PLANTELOR DE CULTURA DIN ROMANIA

- 1 Cererea amelioratorului pentru înscrierea soiului la testare (descrierea morfologică)
- 2 Comanda de testare
- 3 Primirea probei unice de sămânță la ISTIS
- 4 Codificarea soiurilor (după specie, tip de soi, precocitate, etc)
- 5 Alegerea soiurilor apropiate (colecția de referință) – martori de referință
- 6 Întocmirea planurilor tematice pentru Centrele de testare
- 7 Transmiterea probelor de sămânță și a planurilor în rețeaua de testare
- 8 Încheierea contractelor de testare cu aplicanții
- 9 Transmiterea fișelor de observații la CTs-uri
- 10 Observații în câmpul experimental (funcție de test DUS sau VAU)
- 11 Returnarea la ISTIS a fișelor de observații completate
- 12 Prelucrarea automată a datelor la Oficiul de calcul al ISTIS
- 13 Transmiterea rezultatelor aplicantului
- 14 Prenotificarea denumirilor propuse pentru soiurile care îndeplinesc condițiile de înregistrare către Comisia Europeană și țările membre
- 15 Întocmirea documentației în vederea înregistrării descrierea morfologică
 însușiri fiziologice
 însușiri de calitate
 rezistențe la boli
 producții
- 16 Ședința de înregistrare – Comisia aprobată de MAPDR
- 17 Înregistrarea în Registrul soiurilor
- 18 Notificarea soiurilor înregistrate către Comisia Europeană pentru înscrierea în Catalogul Comun
- 19 Editarea Catalogului oficial național
- 20 Transmiterea soiurilor înregistrate la OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică)
- 21 Eliberarea Certificatului de înregistrare

GHID TEHNIC CU PRIVIRE LA INREGISTRAREA SOIURILOR

Cererea de admitere la testare in vederea inregistrarii se transmite la I.S.T.I.S. intr-un exemplar. Aceasta poate fi depusa direct de ameliorator sau de catre imputernicitul acestuia, conform legislatiei in vigoare.

Odata cu cererea de inregistrare se va depune si descrierea morfologica dupa modelele UPOV, specificand cel putin caracterele tari din chestionarul tehnic UPOV.

In conformitate cu normele internationale, precum si cu prevederile Legii nr. 255/1998 privind protectia noilor soiuri de plante, este necesar ca testul DUS (distinctivitate, uniformitate, stabilitate) sa fie efectuat si pentru formele parentale ale hibrizilor.

Soiul supus testarii pentru inregistrare, in functie de specia din care face parte, va intra in testare pentru cele 2 teste DUS (distinctibilitate, uniformitate, stabilitate) si VAU (valoarea agronomica si de utilizare), daca va fi respectat termenul limita de transmitere al cererii si al cantitatilor de seminte prevazute in Anexa 1.

Pentru semintele care se trimit tratate, sunt necesare explicatii privind tratamentul aplicat si masurile de precautie necesare. Semintele vor fi insotite de buletine cu indicii de calitate.

METODOLOGIA DE INREGISTRARE A SOIURILOR LA ISTIS

Fișele de observații – cuprind date referitoare la observațiile ce trebuie efectuate, în funcție de test.

Testul DUS(distinctivitatea, uniformitatea și stabilitatea unui soi)

Se efectuează după ghidurile UPOV, protocoalele CPVO sau ghiduri naționale

Design-ul câmpului de experiență

Recomandări pentru condițiile de vegetație

Se aplică tehnologia uzuală pentru fiecare specie. Recomandările specifice se referă la gruparea soiurilor comparabile și la semănatul plantelor la distanță, pentru a putea efectua observații corecte și a putea evalua uniformitatea.

Metoda de așezare

Design-ul este specific fiecărei specii și depinde de:

- modul de reproducere: autogam, alogam sau prin înmulțire vegetativă;
- structura genetică: linie consangvinizată, hibrid, soi sintetic.

Metoda de așezare este specificată în protocoalele CPVO sau ghidurile UPOV, observațiile fiind efectuate pe parcele în rânduri dese sau pe parcele cu plante izolate.

Pentru a putea fi interpretat, design-ul câmpului experimental respectă cerințele calculului statistic.

- blocuri randomizate,
- două sau mai multe repetiții,
- soiurile apropiate dispuse unele lângă altele.

Examinarea DUS în câmp

În testarea soiurilor pentru stabilirea distinctivității, uniformității și stabilității un rol important îl are sistemul de reproducere.

Principalele moduri de reproducere sunt:

- prin semințe:
 - autogame (ex. cereale, fasole)
 - alogame (ex. graminee furajere)
 - hibridi (ex. porumb, legume)
- vegetativ (ex. cartof, plante ornamentale).

Testarea soiurilor din speciile autogame

Problemele speciale date de acest tip de înmulțire sunt:

- existența unui singur genotip, cu toate că pot apărea plante atipice datorate impurificărilor genetice;
- testarea se efectuează ținând cont de observațiile și determinările necesare pentru DUS.

Ca la orice specie care se înmulțește prin semințe, se pleacă de la o probă provenită de la aplicant care se seamănă în câmpul de experiență. Mărimea acestei probe este specificată în fiecare ghid.

Durata testării este de două cicluri de vegetație independente.

Colecția de referință

Distinctivitatea se stabilește față de soiurile notoriu cunoscute cuprinse în colecția de referință. Aceste soiuri sunt înregistrate, protejate sau în testare pentru înregistrare și/sau pentru acordarea protecției. Colecția conține material viu și descrierile soiurilor.

Colecția de referință include soiuri folosite ca standard în fiecare experiență de câmp și ca soiuri exemplu. Pentru fiecare specie, numărul soiurilor din colecție variază, putând să ajungă la sute.

Gruparea soiurilor

Numărul soiurilor din colecția de referință care se seamănă în câmp se limitează prin gruparea lor. Divizarea soiurilor în grupuri se realizează în funcție de unul sau mai multe caractere clare menționate în ghidurile UPOV sau CPVO. Soiurile sunt grupate după caracteristicile de grupare. În acest fel cele mai apropiate sunt comparate unul cu altul în aceeași experiență. Soiurile candidate se compară cu soiurile de referință numai în interiorul aceluiași grup.

Procesul de selecție al soiurilor similare este făcut prin compararea caracteristicilor soiului candidat cu întreaga colecție de soiuri din grup.

Design-ul experienței

Tipul de experiență în câmp diferă în funcție de cultură. Se folosesc parcele semănate în rânduri dese (cereale, rapiță) și parcele cu plante izolate (fasole, salată).

De asemenea, se seamănă și parcele cu un spic pe rând, pentru verificarea uniformității, de exemplu la cerealele păioase. Fiecare test include 2000 plante divizate în două repetiții. Observațiile în parcelele cu un spic pe rând se fac pe cel puțin o sută de rânduri cu spice.

Evaluarea distinctivității

Cele mai multe caractere pentru stabilirea distinctivității se observă vizual.

În cazul diferențelor mici la soiurile similare se iau în considerare măsurătorile.

Pentru caracterele calitative, distinctivitatea se bazează pe o diferență de cel puțin o notă și pentru caracterele cantitative pe un interval de o notă.

Evaluarea uniformității

Pentru stabilirea uniformității se folosesc observații vizuale și se determină plantele atipice. Numărul de plante atipice diferă în funcție de specie și de tipul de parcelă, în rânduri sau un spic pe rând.

La parcelele cu un spic pe rând, un soi este considerat uniform, dacă la 100 de plante nu sunt mai mult de 3 atipice (la o populație standard de 1% și cu o probabilitate de acceptare de 95%).

Evaluarea uniformității se face în doi pași, primul pas se referă la observații pe 20 de plante sau părți din cele 20 de plante. Dacă nu apar plante atipice, soiul este declarat uniform. Dacă se întâlnesc 3-6 plante atipice, în funcție de specie, soiul candidat este declarat neuniform.

În cazul parcelor semănate în rânduri, soiul este considerat uniform dacă la o populație de 2000 de plante nu se întâlnesc mai mult de 5 plante atipice (populația standard de 0,1% cu o probabilitate de acceptare de 95%), la grâu și orz. Pentru triticale, numărul de

plante atipice nu trebuie să depășească 6 la 100 de plante, iar în parcelele în rânduri, la 2000 de plante, numărul de plante atipice trebuie să fie sub 10 plante.

Evaluarea stabilității

Stabilitatea este cerută pentru a se asigura că soiul candidat rămâne în timpul multiplicărilor cu aceleași caractere ca în descrierea inițială. Stabilitatea se apreciază în funcție de uniformitate, în sensul că un soi uniform este considerat și stabil.

Testul VAU (valoarea agronomică și de utilizare a unui soi)

Valoarea agronomică și de utilizare a unui soi trebuie considerată satisfăcătoare dacă, comparată cu alte soiuri înscrise în Catalogul oficial, calitățile lui, luate ca un întreg, oferă, cel puțin în privința producției, în orice zona luată în considerare, o îmbunătățire clară, fie pentru cultivare, fie pentru modul de folosință a recoltei sau a produselor derivate din ea.

Oriunde caracteristicile superioare sunt prezente, caracteristicile individuale inferioare pot să nu fie luate în considerare.

Examinarea valorii agronomice și de utilizare nu este cerută în următoarele situații:

- a) pentru înregistrarea soiurilor de ierburi, dacă amelioratorul declară că sămânța din soiul lui nu este destinată pentru producția de furaje;
- b) pentru acceptarea soiurilor a căror sămânță este comercializată în alt stat membru care a acceptat deja soiurile, în privința valorii lor agronomice și de utilizare ;
- c) pentru înregistrarea soiurilor (linii consangvinizate, hibrizi) care au numai destinația componente pentru soiurile hibride și care satisfac cerințele de la punctul 1.

Examinarea soiurilor se organizează în cadrul Centrelor de Testare a Soiurilor (CTS), care sunt amplasate în diferite condiții ecologice ale țării și care formează rețeaua oficială a testării soiurilor.

Durata experiențelor

Testarea soiurilor pentru determinarea valorii agronomice și de utilizare durează trei cicluri de producție efective (**3 ani**), fără întrerupere. Testarea poate dura numai doi ani (**2 cicluri**) în cazul soiurilor la care în acești doi ani rezultatele sunt superioare soiurilor martor, în toate localitățile de testare.

La soiurile modificate genetic a căror forme normale sunt deja înregistrate, testarea se execută un singur an. La aceste organisme, în paralel se va verifica în cadrul unei instituții abilitate și rezistența indusă care a făcut obiectul modificării genetice. Soiurile ameliorate prin metode clasice pentru un singur caracter (rezistența la organismele dăunătoare, androsterilitate, etc.), a căror formă normală a fost deja înregistrată, se testează un singur an. La aceste soiuri se verifică în paralel caracterul indus care a făcut obiectul ameliorării.

Primirea fișelor completate la ISTIS

Prelucrarea automată a datelor – se execută la biroul de calcul al ISTIS

Transmiterea rezultatelor testării solicitantului – rezultatele se transmit la termenele prevăzute în anexa 3 din contractul de testare.

În vederea înregistrării se întocmește o documentație pentru fiecare soi, care este prezentată comisiei în ședința de înregistrare, specificându-se motivarea propunerii pentru înregistrare.

MADR stabilește comisia de înregistrare

Votarea soiurilor este codificată și secretă

Intocmirea procesului verbal de sedinta si aprobarea de catre MADR

Prenotificarea denumirii soiurilor către Comisia Europeana

Înregistrarea în Registrul Soiurilor

Notificarea către Comisia europeană pentru înscrierea în Catalogul comun –

soiurile înregistrate sunt transmise după o machetă elaborata de UE si trimisa tuturor statelor membre.

Redactarea Catalogului național – se efectueaza în cadrul biroului de calcul al ISTIS

Transmiterea soiurilor înregistrate la OECD – se efectueaza anual pentru a fi admise la certificare

Eliberarea certificatului de soi

DATELE LIMITĂ DE ÎNREGISTRARE A CERERILOR DE TESTARE, DE TRANSMITERE A SEMINTELOR ȘI CANTITĂȚILE DE SEMINȚE ȘI MATERIAL SĂDITOR NECESARE PENTRU TESTARE

SPECIA	Data limită de înregistrare a cererii	Data limită de transmitere a semințelor	Cantitățile de semințe (material săditor)		Cantitățile de semințe pentru colecția de referință (sămânță netratată)
			VAU/ 1CTS	DUS total	
CULTURI DE CÂMP					
Ovăz de primăvară	10.I.	1.II.	2 kg	2 kg	5 kg
Ovăz de toamnă	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Orz și orzoaică de primăvară	10.I.	1.II.	2 kg	2 kg	5 kg
Orz și orzoaică de toamnă	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Secară	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Triticale de toamnă	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Triticale de primăvară	10.I.	1.II.	2 kg	2 kg	5 kg
Grâu de toamnă	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Grâu de primăvară	10.I.	1.II.	2 kg	2 kg	5 kg
Grâu durum de toamnă	15.VIII.	1.IX.	2 kg	2 kg	5 kg
Grâu durum de primăvară	10.I.	1.II.	2 kg	2 kg	5 kg
Orez	1.II.	1.IV.	2 kg	2 kg	5 kg
Porumb	1.II.	1.III.	1 kg	2 kg	2 ka pt. hibrid + 1 ka
Sorg	1.II.	1.III.	0,5 kg	1 kg	1 ka pt. hibrid + 0,5 ka
Floarea-soarelui	1.II.	1.III.	0,3 kg	1 kg	1 ka pt. hibrid + 0,5 ka
In pentru ulei	15.I.	15.II.	1,5 kg	1 kg	3 kg
In pentru fibră	15.I.	15.II.	1,5 kg	1 kg	3 kg
Câneapă	15.I.	15.II.	1 kg	2 kg	5 kg
Bumbac	1.II.	1.IV.	1 kg	3 kg	1 kg
Ricin	1.II.	1.III.	0,5 kg	0,5 kg	5 kg
Rapiță de toamnă pentru ulei	15.VII.	1.VIII.	1 kg	0,4 kg	2 ka pt. hibrid + 0,5 ka
Rapiță furajeră de toamnă	15.VII.	1.VIII.	1 kg	0,4 kg	2 ka pt. hibrid + 0,5 ka
Soia	1.II.	15.III.	2kg	1,5 kg	5 kg
Fasole	1.II.	15.III.	3 kg	2 kg	5 kg
Fasoliță	1.II.	15.III.	3 kg	1,5 kg	5 kg
Mazăre	1.II.	1.III.	3 kg	2 kg	5 kg
Linte	1.II.	1.III.	2 kg	1 kg	5 kg
Bob	1.II.	1.III.	5 kg	2 kg	5 kg
Măzărache de toamnă	15.VII.	1.VIII.	2 kg	1 kg	5 kg
Măzărache de primăvară	1.II.	1.III.	2 kg	1 kg	5 kg
Lupin	1.II.	1.III.	4 kg	2 kg	5 kg
Sfeclă de zahăr	15.I.	15.II.	0,300 kg		1 unitate
Sfeclă furajeră	15.I.	15.II.	0,300 kg	1 kg	5 kg
Cartofi timpurii	1.XI.	1.XI.	50 kg	150 tub	150 tuberculi
Cartofi târzii	1.XI.	1.XI.	50 kg	150 tub	150 tuberculi
Topinambur	15.I.	1.III.	40 kg		
Tutun	10.I.	10.I.	0,005 kg	0,002 kg	
Plante medicinale	10.I.	15.II.	diferențiat pe specii		0,100 kg
Lucernă de toamnă	15.VII.	1.VIII.	1 kg	1 kg	1 kg
Lucernă de primăvară	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Sorg furajer și zaharat	1.II.	1.III.	0,5 kg	1 kg	1 kg
Golomăț	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Raigras aristat	15.VII.	1.VIII.	1 kg	1,5 kg	1 kg
Raigras peren	15.I.	1.II.	1 kg	1,5 kg	1 kg

Firuță	15.I.	1.II	1 kg	0,500kg	1 kg
Timoftica	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Trifoi alb	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Trifoi roșu	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Păiuș de livezi și înalt	15.I.	1.II.	1 kg	1,5 kg	1 kg
Ghizdei	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Obsigă nearistată	15.I.	1.II.	1 kg	1 kg	1 kg
Rapiță furajeră de primăvară	15.I.	1.II.	1 kg	0,4 kg	1 kg
Mei	1.II.	1.III.	0,5 kg		5 kg